



MEÄN VÄYLITTEN JA IHMISTEN PUOLESTA

Kolarin kunta

Vappuna 1. toukokuuta 2018

Isopalontie 2, 95900 Kolari

kirjaamo@kolari.fi

Viite: Kolarin kunnan kaavakuulutukset Hannukaisen kaivosalueesta 15.3.2018

HANNUKAISEN KAAVA-ALUEEN POHJAVEDET OVAT TORNIONJOEN MERITAIMENIEN ELINEHTO

Vuorovaikutuksellisen kannanottonamme esitämme huolestuneisuutemme Kolarin kunnan 15.3.2018 esittämästä Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavaehdotuksesta.

Tässä vaiheessa Kolarin kunnan tiedossa on kaivosalueeksi kaavoitetun alueen jokien asema Tornionjoen meritaimenille. Alue on näiden äärimmäisen uhanalaisiksi luokiteltujen taimenien keskeisin lisääntymisalue. Talven minimivirtaukset ovat kriittisiä kudun menestymisen osalta ja emokalojen selviytymisen kannalta. Taimenien emokalat kutevat jokipohjien lähdealueissa ja talvehtivat jokien pohjavesikuplissa, kun satava vesi on lunta ja kaikki muu on jäässä. Taimenien lisääntyminen on alueen pohjavesien varassa.

Kun jängät ovat jäässä ja vesi lunta, jääkansien alla virtaa pohjavedet. Muoniojoen tyypillinen talvivirtaama on vain 25-30 m³/sek, vain 15 % kaivoshankkeen ilmoittamasta 179 kuution keskivirtaamasta. Vuonna 2010 Muoniojoen talvivirtaama oli alle 8 m³/sek, joka on vain 0,5-1 % kevättulvasta. Kaava-alueen vesien talvivirtaamat ovat vain murto-osa noista. Pajalan Kaunisvaaran kaivoksen vierusalueella pohjavesi putosi 16 m parissa vuodessa. Toiminnanharjoittaja ei ole riittävällä laajuudella selvittänyt toimiensa ympäristövaikutuksia. Arktisten olojen erityispiirre, olemattomat talvivirtaamat on täysin sivuutettu.

Vesipuidedirektiivi määrää, että yksikään vedenlaatua mittaava tekijä ei saa heikentyä. Direktiivin soveltamisesta saatiin ennakkotapaus Saksan Weser-joelta. SYKE:n erikoistutkija tohtori Jussi Kauppiilan mukaan lainsäädännön tulkinta selkiytyi sitovaksi. Pohjavesi ja sen korkeus on veden arvoa mittaava tekijä. Merkitävää ei ole se, miten kaivos vaikuttaa virtaamien keskiarvoihin, vaan se, miten kaivos vaikuttaa veden laatuun ja virtaamiin silloin, kun ne ovat alimmillaan.

Mikäli alueen pohjavedet putoavat jokien ulottumattomiin eikä mainittuja pohjavesikuplia talvella ole, niihin syksyllä vaeltaneet emokalat ja niiden kutu kuolevat. Kun näin tapahtuu yhden kokonaisen elinkiertojatkumon ajan, se merkitsee kutukannan sukupuuttoa. On tiedostettava, että kaava-alueella kuteva meritaimen on äärimmäisen uhanalaiseksi luokiteltu kalakanta. On liian todennäköistä, että seuraava uhanalaisuusluokka, luonnosta hävinnyt, realisoituu kaivostoimien vuoksi. Sanomattakin on selvää, että tällaista riskiä ei voi ottaa.

Lissabonin sopimuksen mukaan ylin vastuu äärimmäisen uhanalaisesta kalakanasta kuuluu yli kansallisen päätösvallan EU:n kalastuskomissaarille, joka ei voi olla puuttumatta asiaan, mikäli sukupuuton uhka realisoituu. Näin ollen Kolarin kunnalle on edullista toimia luonnon ja sen eläimien ehdolla varovaisuusperiaatetta noudattaen.

Emme vastusta kaivoksia sinänsä. On vain tarkoin tiedostettava, mitä ollaan tekemässä, mihin ja millä riskeillä. On myös tiedostettava hankkeen aiheuttama kokonaisvaikutus Tornion-Muonionjoen vesistöön. Kaivostoiminnan riskejä ja vaikutuksia on arvioitava satojen vuosien perspektiivillä. Aikaisemmat yritykset Hannukaisen malmiossa ovat osoittautuneet lyhytnäköisiksi. Pääministeri peräänkuulutti sosiaalista toimilupaa. Sitä Hannukaisen kaivoshankkeella ei ole.

Kunnioittavasti



Tornio-Muoniojokiseura ry
Kalervo Aska, pj.

jokiseura@tornionjoki.fi
www.jokiseura.fi

Tornio-Muoniojokiseura ry – Torne-, Lainio- & Muonioälvars förening on kotijokiyhdistys, joka toimii Suomessa ja Ruotsissa; kummallakin puolella Tornion- ja Muonionjokea. Olemme työskennelleet yli 30 vuotta meän väylitten ja ihmisten puolesta. Meän lohella on ollut tärkeä osa elämäämme siitä asti kun Lappi on asutettu. Tornionjoki (510 km) ja siihen laskeva Muonionjoki (387 km) ovat Naturassa sekä Suomessa FI1301912 että Ruotsissa SE0820430.